

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Atbildētāji \(kriminālprocesā\)](#) > 2 - Manas tiesības tiesas procesa laikā

2 - Manas tiesības tiesas procesa laikā

A. Kur notiek tiesas process?

Tiesas process notiks vietā, kur prokurors izvirza apsūdzību; to reglamentē tiesību normas. Bieži tiesas process notiek tiesā vietā, kur tika izdarīts noziegums.

Vai tas tiks uzsākts pirmās instances tiesā (*Amtsgericht*), apgabaltiesā (*Landgericht*) vai Augstākajā apgabaltiesā (*Oberlandesgericht*), ir atkarīgs arī no tādiem faktoriem kā sods, kas paredzams par noziegumu. Ja persona ir apsūdzēta mazāk smagā noziedzīgā nodarījumā (*Vergehen*) un paredzams, ka sods būs tikai naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem, lietu izskata pirmās instances tiesa viena tiesneša sastāvā. Smaga noziedzīga nodarījuma (*Verbrechen*) gadījumā, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods no diviem līdz četriem gadiem, lietu izskata pirmās instances tiesa vairāku tiesnešu sastāvā (*Schöffengericht*), ko veido viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji. Ja paredzamais sods ir brīvības atņemšana uz laiku, kas pārsniedz četrus gadus, lietu izskata apgabaltiesa, kuras sastāvā ir divi vai trīs profesionāli tiesneši un divi piesēdētāji. Ja ir izdarīts noziegums pret valsti, lietas izskatīšana ir Augstākās apgabaltiesas kompetencē, kuras sastāvā ir trīs vai pieci profesionāli tiesneši – atkarībā no tiesvedības sarežģītības vai apjoma.

B. Vai apsūdzību var grozīt? Ja jā, kādas ir manas tiesības uz informāciju šajā sakarā?

Konkrētos apstākļos tiesas pasludinātais notiesājošais spriedums var atšķirties no apsūdzībām, kas celtas pret jums. Notiesāšana, pamatojoties uz citām krimināltiesību normām, ir atļauta tikai tad, ja tiesa ir skaidri norādījusi, ka juridiskais novērtējums atšķirsies no izvirzītajām apsūdzībām, un devusi jums iespēju aizstāvēties.

Notiesāšanai par dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem ir nepieciešams, lai prokurors izvirzītu papildu apsūdzības, ja šos nodarījumus un sākotnējā apsūdzībā aprakstīto notikumu objektīva trešā persona neuzskatītu par vienu notikumu. Papildu apsūdzība tiks izskatīta tikai tad, ja jūs un tiesa tam piekritīsiet.

C. Kādas ir manas tiesības, ierodoties tiesā?

i. Vai man ir jābūt klāt tiesā? Ar kādiem nosacījumiem varu nebūt klāt tiesas procesā?

Principā jums ir jāpiedalās tiesas procesā. Ja jūs neesat atbrīvots no pienākuma ierasties tiesā un neierodaties, lietas izskatīšanu parasti aptur, un noteiktos apstākļos var izdot jūsu apcietināšanas orderi. Izņēmumi attiecas, piemēram, uz priekšraksta par sodu tiesvedībām un apelācijas sūdzībām par faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem.

ii. Kādas ir manas tiesības uz tulku un tulkotiem dokumentiem?

Jums ir tiesības tikt nekavējoties informētam jums saprotamā valodā un detalizēti par izvirzītās apsūdzības būtību un iemeslu.

Ja jums nav pietiekamu vācu valodas zināšanu, tiesa iecels tulku, kurš tiesvedības laikā tulkos visas būtiskās darbības un paziņojumus.

iii. Vai man ir tiesības uz advokātu?

Jums ir tiesības uz advokāta aizstāvību. Dažos gadījumos tas ir obligāti. Ja šādos gadījumos jūs nepiesaistīsiet

advokātu, tiesa jums norīkos aizstāvi. Informācija par to, kā atrast advokātu un kas sedz izmaksas, ir pieejama [šeit](#).

iv. Kādas citas procesuālās tiesības man būtu jāzina? (piemēram, aizdomās turēto personu ierašanās tiesā)

Pēc jebkādu pierādījumu iegūšanas jums ir tiesības par to sniegt paziņojumu. Jūs varat iebilst pret tādu pierādījumu iegūšanu un izmantošanu, kurus uzskatāt par nelikumīgiem.

Turklāt jūs varat pieprasīt, lai tiktu iegūti papildu pierādījumi. Jums ir tiesības pašam identificēt un iesniegt pierādījumus, lai arī jums nav tādu pašu pilnvaru kā policijai. Piemēram, jums nav atļauts veikt tālruņu noklausīšanos un iesniegt ierakstus kā pierādījumu.

Jūs varat lūgt lieciniekus sniegt patiesus paziņojumus par viņu novēroto, kā arī uzaicināt lieciniekus uz tiesu. Lieciniekiem ir pienākums ierasties tiesā un stāstīt patiesību.

Sākotnēji lieciniekus nopratinās tiesa un prokurors, un pēc tam jūsu advokāts un jūs personīgi varat viņiem uzdot jautājumus.

D. Iespējamie sodi

Iespējamie sodi ietver naudas sodus un brīvības atņemšanas sodus. Konkrētos gadījumos tiesa var arī noteikt rehabilitācijas un profilakses pasākumus. Šādi pasākumi ietver, piemēram, ievietošanu psihiatriskajā slimnīcā, ievietošanu dezintoksikācijas centrā vai preventīvu aizturēšanu. Vēl viens šāds pasākums ir vadītāja apliecības atņemšana. Kā papildu sodu tiesa var noteikt transportlīdzekļa vadīšanas aizliegumu. Rehabilitācijas un profilakses pasākumus var noteikt neatkarīgi no pamatsoda vai atsevišķos gadījumos papildus tam.

Naudas sods tiek piemērots noteikta skaita dienas vienību veidā (piemēram, 50 dienas vienības 15 EUR apmērā par katru dienu). Dienas vienība parasti atbilst trīsdesmitajai daļai no jūsu mēneša neto ienākumiem. Ja nesamaksājat naudas sodu, jums būs jāpavada viena diena cietumā par katrām divām dienas vienībām (ieslodzījums par neapmaksātu naudas sodu (*Ersatzfreiheitsstrafe*)). Lai izvairītos no brīvības atņemšanas, naudas sodu ir iespējams arī samaksāt, veicot neapmaksātu darbu. Ja naudas sods nepārsniedz 180 dienas vienības, noteiktos apstākļos soda izpildi var apturēt. Pēc tam jūs saņemsiet brīdinājumu un jums būs jāmaksā naudas sods tikai tad, ja pēc sprieduma pasludināšanas izdarīsiet citu noziedzīgu nodarījumu vai pārkāpsiet jums noteiktos nosacījumus vai norādījumus.

Brīvības atņemšanas sodu uz laiku līdz diviem gadiem var nosacīti atlikt uz probācijas laiku. Probācijas laiks var būt no diviem līdz pieciem gadiem. Ja jūs pārkāpjat probācijas noteikumus, sodu var izpildīt.

Brīvības atņemšanas sods ir jāizcieš cietumā. Pēc tam, kad lēmums būs kļuvis galīgs, jūs saņemsiet paziņojumu par soda izciešanas sākumu. Ja jūs to neizdarīsiet brīvprātīgi, tiks izdots izpildāms apcietināšanas orderis.

Pēc tam, kad būsiet izcietis vismaz divas trešdaļas no sava soda (vai tikai pusi – un vismaz sešus mēnešus – no soda, ja tas jums ir pirmais brīvības atņemšanas sods uz laiku līdz diviem gadiem vai pastāv īpaši apstākļi), tiks izskatīta priekšlaicīgas atbrīvošanas iespēja ar noteikumu, ka jūs piekrītat tam, ka soda atlikusī daļa tiek apturēta uz probācijas laiku. Dažu smagu noziegumu gadījumā, ja tiesa apsver atbrīvošanu, šim nolūkam ir jāsaņem eksperta atzinums. Tiesas lēmumus saistībā ar soda izpildi parasti pieņem apgabaltiesas sodu izpildes nodaļas tiesneši vienpersoniski.

Nepilngadīgo krimināltiesību jomā uzsvars tiek likts nevis uz vainīgā sodīšanu, lai kompensētu pārkāpuma izdarīšanu, bet gan uz izglītošanu ar mērķi novērst atkārtotu pārkāpumu izdarīšanu. Līdz ar to papildus tiem brīvības atņemšanas sodiem nepilngadīgajiem, kuru ilgums ir no vismaz sešiem mēnešiem līdz pieciem gadiem vai – smagos gadījumos – desmit gadiem (nepilngadīgajiem vecumā no 14 līdz 17 gadiem), kurus arī var apturēt uz probācijas laiku, ja sods nepārsniedz divus gadus, ir arī citi iespējamie sodi (ko daudz biežāk izmanto mazāku un vidēji smagu noziegumu gadījumā). Kā piemērus var minēt rīkojumus veikt sabiedrisko darbu, veikt maksājumu par labu labdarības organizācijām, veikt darbības nolūkā atlīdzināt nodarīto kaitējumu, dalību sociālās apmācībasursos, ievietošanu konkrētas personas aprūpē un uzraudzībā vai mēģinājumu piedalīties mediācijā starp cietušo un likumpārkāpēju, taču pastāv arī iespēja piemērot nepilngadīgā aizturēšanu uz laiku līdz četrām nedēļām.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.